

Rola kolei aglomeracyjnej w systemie publicznego transportu zbiorowego

Struktura prezentacji

- Kolej miejska, aglomeracyjna czy metropolitalna?
- Scenariusze rozwoju kolei aglomeracyjnych
- Rola kolei aglomeracyjnej
- Podsumowanie

Kolej miejska, aglomeracyjna czy metropolitalna?

- Podział wg powyższych definicji nie ma większego znaczenia.
- Istotne jest stworzenie odpowiednich regulacji prawnych umożliwiających integrowanie kolei z innymi podsystemami transportu zbiorowego oraz indywidualnego.
- w pierwszej kolejności działania powinny być podejmowane w obszarach metropolitalnych.

Rola kolei aglomeracyjnej w systemie transportowym Polski: wybrane dokumenty strategiczne

- „Mimo rozwiniętej sieci infrastruktury rola kolei w obsłudze regionalnej i obszarów metropolitarnych maleje” [Polityka Transportowa 2005-2025].
- W Masterplanie dla transportu kolejowego z 2008 r. wskazano na dwa segmenty pasażerskiego rynku przewozów kolejowych, które miały być „lokomotywami” odbudowy pozycji rynkowej kolei – przewozy międzyaglomeracyjne oraz aglomeracyjne.
- „Wzrost motoryzacji stanowi zasadnicze wyzwanie dla przestrzeni miejskiej, któremu towarzyszy spadek roli transportu zbiorowego” [...] Realizacje inwestycji, w tym współfinansowanych ze środków UE, osłabiają tempo tego spadku. Problemem jest jednak brak integracji poszczególnych jego elementów, nienadążanie za zmieniającymi się potrzebami w zakresie kierunków i częstotliwości odbywanych podróży” [Krajowa Polityka Miejska].

Fragmentacja systemów transportu zbiorowego

W 2019 roku samorzędy wszystkich szczebli na dopłaty do publicznego transportu zbiorowego przeznaczyły ok. 7,5 miliarda PLN

Źródło:

M. Wolański, M. Wołek: *Co należy zrobić, by z publicznego transportu zbiorowego korzystało więcej pasażerów?*

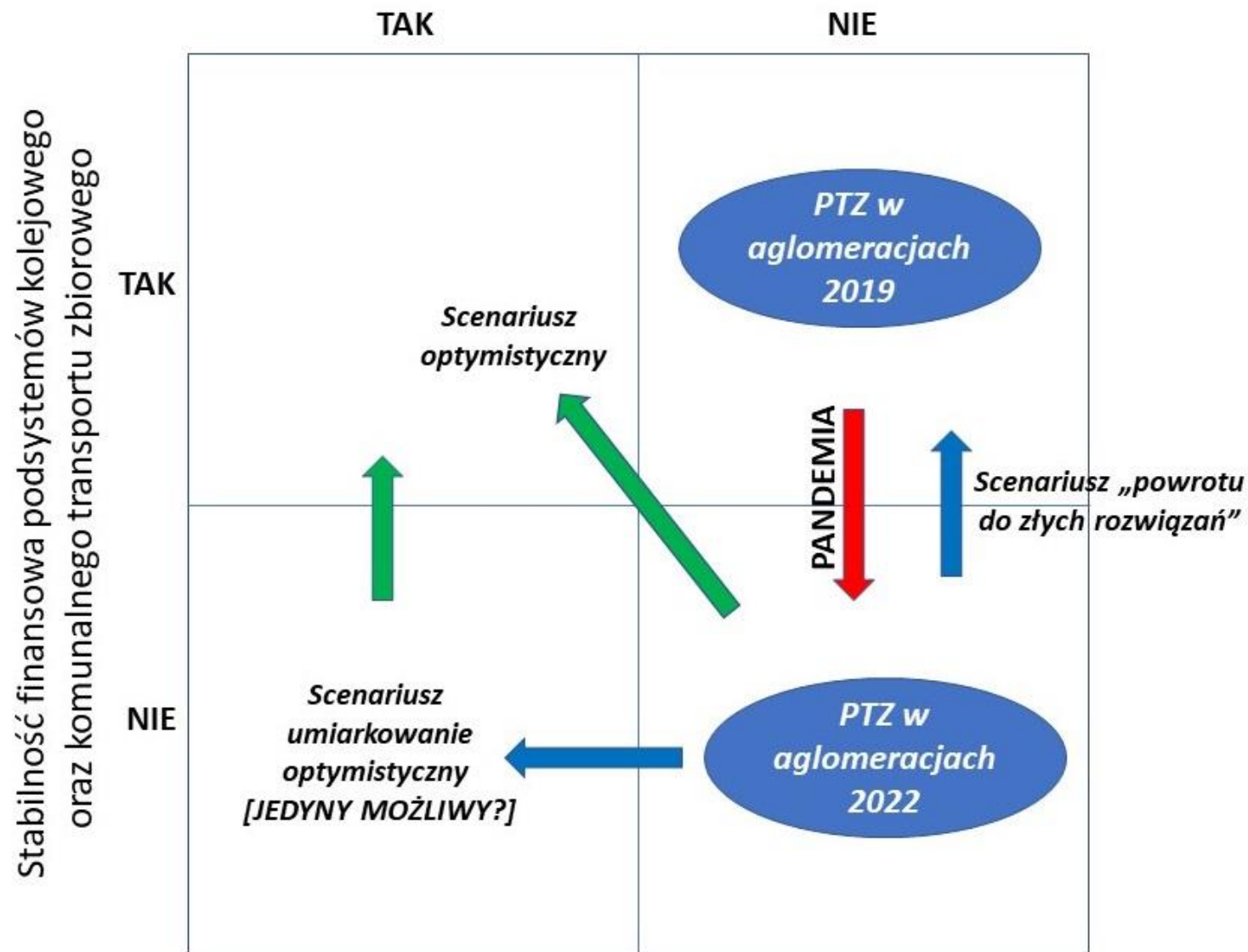
Konferencja Senat RP, 23.04.2021

P. Swianiewicz, J. Łukomska: *Dopłaty do lokalnego i regionalnego transportu zbiorowego. [W:] Dopłaty samorządów do transportu zbiorowego w 2019 roku.*

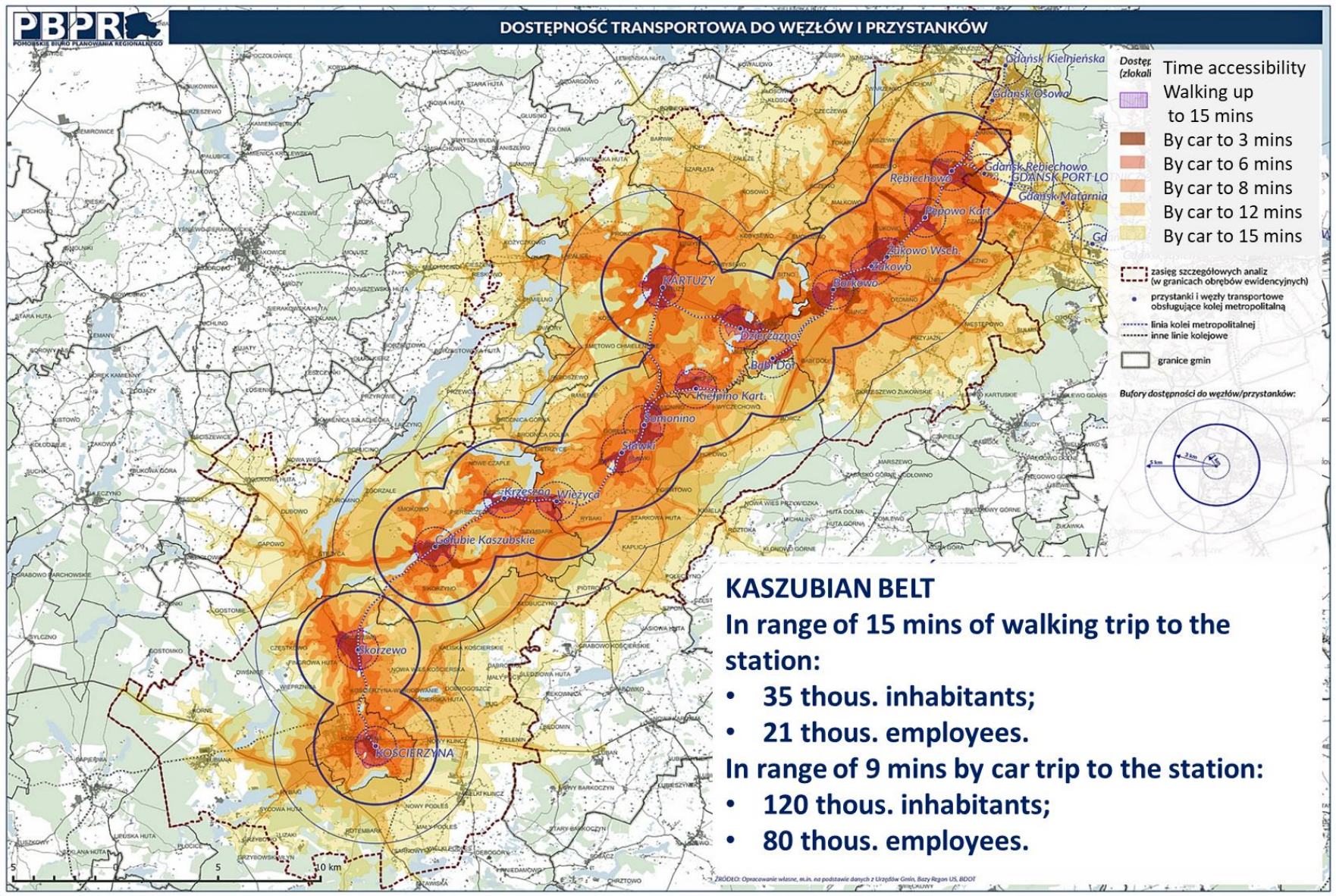
„Wspólnota” 2019, link: https://wspolnota.org.pl/fileadmin/news/2021/Nr_25_2020_Doplaty_do_transportu_w_2019.pdf

Scenariusze rozwoju kolei aglomeracyjnych w Polsce

Otoczenie prawne sprzyjające integracji kolei oraz komunalnego transportu zbiorowego

Porządkowanie chaosu suburbanizacyjnego – wciąż nie jest za późno?

Podsumowanie

- Jednym z zasadniczych wyzwań cywilizacyjnych społeczności lokalnych i regionalnych w Polsce jest zróżnicowany poziom dostępności wewnętrznej. Poziom zróżnicowania regionalnego dostępu do kolei jest wyższy niż w przypadku transportu drogowego.
- Kolej aglomeracyjna pełni rolę instrumentu polityki regionalnej wciągającej słabiej rozwinięte gminy w obszar oddziaływania metropolii – to teoria.
- Uporządkowanie chaosu przestrzennego będącego efektem suburbanizacji to niedostrzegana korzyść rozwoju kolei aglomeracyjnych. Niestety pozytywne efekty są odsunięte w czasie.
- Poziom świadczonych usług w transporcie kolejowym bezpośrednio przekłada się na jakość usług całego systemu transportu pasażerskiego w metropolii.
- Mimo wielu podjętych już działań zapewnienie atrakcyjnej oferty, integrującej środki różnych gałęzi transportu w miastach, aglomeracjach i na obszarach metropolitalnych nadal pozostaje wyzwaniem dla władz publicznych różnych szczebli.
- Poziom integracji kolei aglomeracyjnej z innymi podsystemami transportu ma charakter zindywidualizowany, co wskazuje na brak systemowych rozwiązań w skali kraju.
- Nadal brakuje ujednoczenia uprawnień do przejazdów ulgowych w komunikacji miejskiej, pozostałym transporcie drogowym i transporcie kolejowym.

Rekomendacje

- W obecnej sytuacji należy sięgać po rozwiązania niskokosztowe, zapewniające rozwój i utrzymanie kolei aglomeracyjnych. Finansowanie inwestycji jest bardzo ważne, ale ważniejsze jest stworzenie długoterminowego mechanizmu finansowania zintegrowanych przewozów kolejowych.
- Należy ujednoczyć uprawnienia do przejazdów ulgowych w komunikacji miejskiej, pozostałym transporcie drogowym i transporcie kolejowym.
- Największe obszary metropolitalne należy objąć rozwiązaniami ustawowymi wdrożonymi dla Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej. Brak tego rozwiązania jest dowodem chaosu w planowaniu rozwoju złożonych systemów osadniczych.
- Konieczne jest stworzenie od podstaw nowej ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, która w sposób kompleksowy obejmie wszystkie podsystemy transportu pasażerskiego (miała być procedowana w lipcu 2021 r.). Pytanie czy będzie ona lepsza od obowiązujących rozwiązań?
- Niezbędne jest doraźne wsparcie dla organizatorów PTZ w kontekście ostatnich wydarzeń wojennych. Bez niego oferta PTZ będzie uboższa i ograniczy potencjalne korzyści integracji różnych podsystemów transportowych.

Dziękuję za uwagę!

- Marcin Wołek
- marcin.wolek@ug.edu.pl